

Paweł Kłós

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Podmioty w mediacji: strony, mediator, pełnomocnicy oraz inni uczestnicy postępowania” (UMCS, 21 listopada 2025)

21 listopada 2025 roku na Wydziale Prawa i Administracji UMCS (WPiA UMCS) odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. **„Podmioty w mediacji: strony, mediator, pełnomocnicy oraz inni uczestnicy postępowania”**, dedykowana analizie ról oraz wpływu uczestników postępowań mediacyjnych na jakość dialogu, efektywność procesu i profesjonalizację ADR. Konferencję przygotowały wspólnie Akademickie Centrum Mediacji oraz Katedra Teorii i Filozofii Prawa na WPiA UMCS, w ramach inicjatywy „Mediacja: kontekst prawny i społeczny”. Wydarzenie odbyło się pod patronatem Dziekana WPiA UMCS prof. Jarosława Kostrubca oraz Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, reprezentowanej przez Fundację „Znam Prawo”.

Otwarcia konferencji dokonali: prof. Arkadiusz Bereza (Prorektor ds. ogólnych UMCS), prof. dr hab. Marek Kulik (Dyrektor Instytutu Nauk Prawnych UMCS), prof. Jarosław Kostrubiec (Dziekan WPiA UMCS) oraz prof. dr hab. Leszek Leszczyński (Kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa WPiA UMCS). Mówcy inauguracyjni akcentowali strategiczną rolę mediacji w budowaniu kultury dialogu, wzmacnianiu kompetencji komunikacji prawniczej oraz interakcji między nauką a praktyką ADR.

PANEL DYSKUSYJNY: „PEŁNOMOCNIK W MEDIACJI”

Panel otwierający część merytoryczną był skoncentrowany na funkcji i konsekwencjach obecności pełnomocników w mediacji. Dyskusja ukazała szerokie spektrum oddziaływań: od zwiększenia bezpieczeństwa proceduralnego strony i doprecyzowania BATNA, po ryzyko ograniczenia sprawczości komunikacyjnej klienta czy usztywnienia strategicznej narracji sporu. Moderatorzy i uczestnicy

wskazywali, że pełnomocnik coraz częściej pełni rolę „architekta opcji negocjacyjnych”, a nie tylko interpretatora norm prawnych, co wymusza aktualizację sposobu kształcenia mediatorów i pełnomocników.

W panelu wzięli udział: **sędzia Małgorzata Kowalska** – Koordynator ds. mediacji w okręgu Sądu Okręgowego w Lublinie; **r. pr. Katarzyna Jurzysta** – prezes Fundacji „Znam Prawo” – Fundacja OIRP w Lublinie; **adw. Anna Szymula** – wiceprezes Centrum Mediacji Izby Adwokackiej w Lublinie; **dr Ewa Trojanowska** – prodziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS; **Robert Kaszczyszyn** – mediator, trener mediacji.

UMOWY WSPÓŁPRACY

Ważnym punktem wydarzenia było podpisanie porozumień o współpracy pomiędzy **Stowarzyszeniem Akademicka Sieć Bezpieczeństwa i Równości (ASBiR)** a ośrodkami mediacji, w tym Akademickim Centrum Mediacji (ACM), działającym na WPiA UMCS. Ze strony ACM porozumienie podpisali **prof. Jarosław Kostrubiec** (dziekan WPiA) oraz **prof. dr hab. Marek Kulik** (dyrektor Instytutu Nauk Prawnych). Ze strony ASBiR dokument został podpisany przez **dr Annę Cybulko** (przewodniczącą ASBiR) oraz **Agnieszkę Zatykę-Szlachcic** (działającą z upoważnienia Michała Powszedniaka – sekretarza ASBiR).

Porozumienia z ASBiR były zawarte także przez: Centrum Wsparcia Mediacji WPiA UAM w Poznaniu – umowę podpisywała kierowniczka Centrum **prof. UAM dr hab. Joanna Mucha**; Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji „Facultas Iuridica” w Katowicach – z ramienia Centrum umowę podpisywała **dr Anna Bicz-Kordonets**; Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego – reprezentowanym przez **panią Katarzynę Tchórzewską**; Uniwersyteckie Centrum Mediacji i Arbitrażu UG – umowę podpisywał dyrektor Centrum **dr Jacek Waldoch**; Uniwersytet Ignatianum w Krakowie – umowę podpisywał **dr Mateusz Pękala**.

Ceremonii towarzyszyły wystąpienia podkreślające potrzebę interdyscyplinarnego modelu bezpieczeństwa i równości w mediacji akademickiej oraz konieczność budowy wspólnego repozytorium dobrych praktyk, narzędzi ewaluacyjnych i standardów etyczno-proceduralnych.

SESJE NAUKOWE (PANELE RÓWNOLEGŁE 1–3)

Panel 1: „Mediator – rola, status, kompetencje”

W panelu analizie poddano profesjonalizację mediatora jako zawodu zaufania publicznego oraz jego kompetencje normatywne i interpersonalne. Prelegenci

łączyli studia nad regulacjami, praktyką i psychologią zarządzania sporem, akcentując konieczność kształcenia mediatorów w formatach opartych na dowodach oraz tworzenia benchmarków jakości.

W panelu wystąpili: **Joanna Mucha** (UAM w Poznaniu) – „Mediator skuteczny, czyli jaki? Między prakseologią a etyką”; **Anna Cybulko** (UW w Warszawie) – „Badania porównawcze dotyczące statusu mediatora w Europie”; **Jakub Świtluk** (Biuro Mediacji Gospodarczej, Warszawa) – „Problem kwalifikacji mediatorów w polskiej legislacji”; **Katarzyna Luty** (Prezes PCM Oddział w Lublinie) – „Mediacja w praktyce – fakty i mity”; **Mateusz Pękała** (Ignatianum, Kraków) – „Destruktywne i konstruktywne emocje w zarządzaniu sporem prawnym a kompetencje mediatora”.

Panel 2: „Strony i dynamika postępowania mediacyjnego”

Celem panelu było uchwycenie psychologicznych, relacyjnych i proceduralnych determinant dynamiki mediacji. Referaty pokazały szeroką paletę nietypowych zachowań stron, wpływ paternalizmu i udział osób trzecich (w tym dziecka lub pokrzywdzonego), a także modele reakcji mediatora na strategiczną grę narracji konfliktu.

W panelu wystąpili: **Adam Zienkiewicz** (UWM w Olsztynie) – „Strony w mediacji – kilka uwag w kontekście gotowości mediacyjnej stron oraz zdolności i predyspozycji mediacyjnej sprawy”; **Anna Bicz-Kordonets** („Facultas Iuridica”, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji w Katowicach) – „Udział dziecka w postępowaniu mediacyjnym – dylematy prawne i praktyczne”; **Agnieszka Siedlecka-Andrychowicz** (UW Warszawa, Sąd Arbitrażowy przy Konfederacji Lewiatu w Warszawie) – „Zaskakujące zachowania uczestników mediacji – i jak sobie z nimi radzić?”; **Łukasz Mirocha** (UP w Słupsku) – „Paternalizm w mediacji”; **Maciej Babula** (UJ w Krakowie) – „Pozycja oskarżonego jako strony postępowania mediacyjnego”.

Panel 3: „Modele, instytucje i nowe obszary mediacji”

W panelu omówiono zarówno tradycyjne, jak i nowe (wyłaniające się) formy mediacji, sposoby ich instytucjonalnego zakorzenienia oraz możliwości wykorzystania w nowych obszarach, takich jak administracja publiczna, konflikty technologiczne, środowisko akademickie oraz sektor przedsiębiorczości.

W panelu wystąpili: **Bartłomiej Chludziński** (UMK w Toruniu) – „Problematyka mediacji w sprawach administracyjnych”; **Ewa Drzewiecka** (UJD Częstochowa, SSR Częstochowa) – „Model Okrągłego Stołu ds. Mediacji – wiodąca rola uczelni wyższych w upowszechnianiu mediacji”; **Jan Galkowski** (URz w Rzeszowie) – „Mediacje akademickie w świetle wewnętrznych regulacji uniwersyteckich”; **Anna Holda-Wydrzyńska** („Facultas Iuridica”, Śląskie Centrum Arbitrażu i Mediacji w Katowicach) – „Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców w postępowaniu

mediacyjnym”; **Patryk Patoleta** (UMCS Lublin) – „Collaborative mediation w polskim systemie prawnym”.

PANEL MIĘDZYNARODOWY/ INTERNATIONAL PANEL (ONLINE, CZĘŚĆ HYBRYDOWA)

Panel międzynarodowy obejmował pięć głównych osi tematycznych i prezentował doświadczenia z różnych państw. Dyskusje koncentrowały się na odpowiedzialności i rozliczalności mediatorów (*mediator accountability*), standardach etycznych, udziale pokrzywdzonych w duchu sprawiedliwości naprawczej (*restorative justice*), a także na rozwoju krajowych strategii i polityk ADR. Szczególną uwagę poświęcono sposobom nadzoru nad jakością pracy mediatorów, tworzeniu gwarancji proceduralnych dla ofiar w mediacji oraz kierunkom publicznej regulacji i profesjonalizacji usług mediacyjnych. Podkreślano również rosnące znaczenie ujęcia systemowego, w którym mediacja i inne formy ADR współtworzą komplementarny ekosystem reakcji na spór.

Wystąpili: **Agnė Tvaronavičienė** (Litwa, MRU) – „The Complaints from the Parties in Regard of Mediators’ Activities”; **Lenka Hola** (Czechy, Palacký University Olomouc) – „The principle of restorative justice as a guarantee of victim participation in mediation?”; **Noémia Peres de Bessa Vilela** (Instytut Prawnik Znanosti, Raziskave in Razvoj na Področju Prava (OPHIZ), Maribor, Slovenia (Action Chair, Maria Curie-Skłodowska University, Poland) – „From Courts to Consensus: The Evolution of ADR in Portugal”; **Natia Chitashvili** (Gruzja, TSU) – „Towards a Regulatory Framework and Policy for ADR Provider Ethics and Mediation Professionalization”; **Omer Shapira** (Izrael, Ono Academic College) – „Integrative Mediation and the Ethics of Decision-Making: Actors, Roles, and the Division of Powers”.

ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI I IMPLIKACJE NAUKOWE

Konferencję zakończono syntetycznym podsumowaniem, wskazującym na trzy kluczowe implikacje: 1) konieczność normatywnego doprecyzowania roli pełnomocników i kwalifikacji mediatorów; 2) rosnąca rola uniwersytetów jako centrów mediacyjnych; 3) wyłanianie się nowych, złożonych obszarów mediacji wymagających modeli adaptacyjnych i ekosystemowego myślenia o ADR. Wydarzenie zostało ocenione jako ważny krok w kierunku integracji środowisk naukowego i praktycznego mediacji w Polsce oraz umiędzynarodowienia debaty nad profesjonalnymi standardami ADR.

Fot. 1. Otwarcie konferencji. Od lewej: prof. dr hab. Leszek Leszczyński, prof. Jarosław Kostrubiec, prof. Arkadiusz Bereza, prof. dr hab. Marek Kulik

Źródło: Galeria mediów WPiA UMCS.

Fot. 2. Otwarcie konferencji

Źródło: Galeria mediów WPiA UMCS.

Fot. 3. Uczestnicy panelu dyskusyjnego pt. „Pełnomocnik w mediacji”. Od lewej: sędzia Małgorzata Kowalska, r. pr. Katarzyna Jurzysta, adw. Anna Szymula, dr Ewa Trojanowska, mediator Robert Kaszczyszyn

Źródło: Galeria mediów WPiA UMCS.

Fot. 4. Panel 3 pt. „Modele, instytucje i nowe obszary mediacji”

Źródło: Galeria mediów WPiA UMCS.